Opdracht Regeringscommissaris Hersteloperatie Groningen en Noord-Drenthe

Ten geleide

Waar kan ik bij helpen? Met die hoofdvraag ging ik de eerste weken langs bij inwoners, jongeren, maatschappelijke organisaties, Nationaal Coördinator Groningen, Instituut Mijnbouwschade, regionale overheden, Staatstoezicht op de Mijnen, Adviescollege Veiligheid Groningen, ministeries, de economische, sociale en verduurzamingsagenda en anderen.

Ik heb de afgelopen weken veel bevlogen mensen gezien en gesproken, die duidelijk het goede willen doen voor de inwoners in Groningen en Noord-Drenthe. Maar de realiteit is ook dat het in Groningen en Noord-Drenthe beter kan en moet, want met name in het gebied dat nog steeds kampt met aardbevingen is er nog steeds teveel ellende. Met dit document werk ik de opdracht voor mij als Regeringscommissaris (RC) voor de komende tijd verder uit.

Deze opdracht volgt uit de door het kabinet vastgestelde profielschets[1] en de gesprekken die ik de afgelopen weken heb gevoerd. Ik heb gebruik gemaakt van de analyses en uitkomsten van de Staat van Groningen en Noord-Drenthe, talrijke adviezen en rapporten – ook van maatschappelijke organisaties zoals het Groninger Gasberaad en de Groninger Bodembeweging – en onderliggende stukken en de gesprekken daarover met betrokkenen. In dit stuk benoem ik de thema's waar ik mee aan de slag wil. Ik ga met de betrokken partners bekijken hoe ik dat, samen met hen, verder kan brengen. Deze opdracht is tevens besproken in het Bestuurlijk Overleg Groningen op 22 juni 2026.

Mijn visie

De kern van mijn visie op de opdracht is dat ik wil helpen om de situatie voor mensen in Groningen en Noord-Drenthe te verbeteren. Te beginnen in het gebied dat het zwaarst is getroffen, waar nog steeds bevingen plaatsvinden en waar schade en versterking samenkomen. Ook wil ik bijdragen aan een beter toekomstperspectief voor de gehele regio. Ik ben er voor de Groningers en Noord-Drenten van nu en in de toekomst.

Nog teveel mensen wonen in onveilige huizen en nog niet iedereen heeft duidelijkheid over de eigen toekomst. Herstel van schade, het veiliger maken van huizen en het verbeteren van de samenwerking binnen en tussen overheden, uitvoeringsorganisaties en andere publieke en private partijen heeft prioriteit. Dat geldt ook voor het beter communiceren met inwoners en ondernemers in het gebied. Processen duren lang en zijn niet altijd voldoende navolgbaar. De uitvoering van schadeafhandeling en het veilig maken van huizen heeft een grote impact op het welzijn van mensen en het samenleven in straten, buurten en wijken. Dit doet een enorm beroep op de flexibiliteit en het incasseringsvermogen van inwoners en ondernemers, zowel in tijd als mentaal. De mentale gezondheid van de Groningers en Noord-Drenten heeft daarom blijvende aandacht nodig, ook na versterking en herstel, en in het bijzonder als het gaat om jongeren.

Het vertrouwen in de overheid is in Groningen en Noord-Drenthe blijvend en wezenlijk beschadigd. Herstel van dit vertrouwen en het verbeteren van de brede welvaart, vergt een lange adem en een overheid die woord houdt. Herstellen van schades en het veilig maken van woningen vragen om voortgang én om kwaliteit. De isolatieaanpak en de sociale en economische agenda's zijn bedoeld om inwoners in de regio een betere toekomst te bieden. Zij

---

[1] Profielschets Regeringscommissaris Hersteloperatie Groningen en Noord-Drenthe, gepubliceerd op 13-03-2026

vormen een belangrijk onderdeel van het antwoord op de ereschuld die Nederland aan de regio heeft. Met name bij de sociale en economische agenda is sprake van een marathon, geen sprint. Het vergt langdurig, koersvast vasthouden aan de uitvoering. Deze komt steeds meer op stoom. Een goede uitvoering van Nij Begun is gebaat bij rust, reinheid en regelmaat.

Het inlossen van de ereschuld aan inwoners en de regio vergt inzet van vele partijen. Het gaat om landelijke overheden, medeoverheden en uitvoeringsorganisaties, maar ook om inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. De samenwerking tussen deze partijen heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld, maar loopt nog niet op alle thema's optimaal. Daar waar dit niet het geval is, wil ik aan de slag om te kijken waar en hoe ik deze partijen wel bij elkaar kan brengen om resultaten te boeken.

Er worden soms fouten gemaakt. Dat is onvermijdelijk. Maar hoe daar mee om te gaan, en daarover te communiceren, is wél te beïnvloeden. Het voorspelbaar en betrouwbaar handelen van organisaties en het nakomen van afspraken is daarbij cruciaal. Aanpassingen moeten goed doordacht zijn om te voorkomen dat voor het beeld stevig ingegrepen wordt, maar in de praktijk de uitvoering verder wordt gefrustreerd. Kortom, uitgangspunt is de huidige afspraken nakomen, de uitvoering daarvan en de communicatie daarover verbeteren. Grote beleidswijzigingen worden alleen geadviseerd als evident is dat deze de situatie voor de inwoners van de regio verbeteren.

De Staat van Groningen en Noord-Drenthe vormt een belangrijk moment om jaarlijks met inwoners, maatschappelijke partijen, uitvoeringsorganisaties en overheden te bespreken of de uitvoering van Nij Begun op koers ligt en waar moet worden bijgestuurd. En het is het verantwoordingsdocument richting de Tweede Kamer. Alleen als de kennis, kunde, inzet en ervaring van alle betrokkenen wordt benut, wordt Nij Begun een succes. Ik zie het als mijn opdracht om maatschappelijke organisaties, inwoners en jongeren net als regionale overheden, uitvoeringsorganisaties en het Rijk wezenlijke invloed en zeggenschap te geven over de uitvoering en keuzes over de maatregelen uit Nij Begun.

Ik ben zeer gemotiveerd om de komende periode samen met al deze partijen voor de mensen in Groningen en Noord-Drenthe verschil te maken.

Henk Nijboer

Wat gaat de regeringscommissaris doen?

Schade, versterken en verduurzaming

- De RC geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de minister om verbeteringen door te voeren.
- De RC signaleert knelpunten en rode draden uit gesprekken met bewoners, overheden, uitvoerders en maatschappelijke partijen en brengt deze onder de aandacht binnen en buiten Den Haag. De RC verdiept zich in de situatie van bewoners en ondernemers met langlopende en complexe problematiek, zoals ook is gevraagd door de Tweede Kamer[2], en in bewoners in het gebied waar schade en versterken samenkomen. Hierbij zal de RC niet optreden als behartiger voor individuele gevallen, maar patronen en knelpunten signaleren en bespreekbaar maken op het niveau van de uitvoering en het bestuur.
- De RC bevordert de samenhang en uitlegbaarheid van keuzes in het beleid en in de uitvoering. Hij stimuleert een goede samenwerking van alle partijen die samen verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de Agenda voor Herstel, en de partijen die samenwerken in de lokaal gevormde stuurgroepen. De RC draagt bij aan een bestuurlijke praktijk waarin afspraken worden nagekomen en inwoners beter weten waar zij aan toe zijn.
- De RC draagt bij aan een goede uitvoering van de regelingen voor verduurzaming, met prioriteit voor de gebieden waar de energiearmoede het grootst is.

Perspectief

- De RC fungeert als een ambassadeur voor de regio in Den Haag en Brussel. Daarbij brengt hij ook het goede en mooie van de regio actief naar voren. Naast ellende is er ook veel perspectief. Groningen en Noord-Drenthe hebben niet enkel problemen, maar hebben ons land ook veel te bieden.
- De RC stimuleert dat kennis en kunde die elders in Nederland beschikbaar is, ook gebruikt kan worden om de uitvoering van de Sociale en Economische Agenda's tot een succes te maken. De RC versterkt de aansluiting bij rijks- en Europese beleid. En andersom, Nederland kan ook leren van de successen in de regio.
- Het inlossen van de ereschuld van Nederland aan bewoners en de regio wordt ook door de RC bewaakt en vergt inzet van vele partijen. De RC stimuleert de samenwerking en de samenhang tussen de genomen maatregelen, zodat de maatregelen uit Nij Begun elkaar versterken.

Gesprekken en stellingname

- De RC gaat regelmatig in gesprek met Groningers en Noord-Drenten, en in het bijzonder jongeren. Hij is zichtbaar en aanspreekbaar in de regio, en houdt daar ook kantoor. De RC zorgt ervoor dat inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en (mede)overheden zich gehoord en gezien voelen, en dat hun stem doorklinkt in het beleid en in de uitvoering.

---

[2] Motie Kamerstuk 36 836 nr. 52

- De RC neemt deel aan de jaarlijkse en de bestuurlijke (voortgang)overleggen over de Staat van Groningen & Noord-Drenthe om te bevorderen dat de conclusies, aanbevelingen en verbeterpunten uit het rapport worden opgevolgd.
- De RC neemt publiek stelling waar behulpzaam en nodig. Dat betreft bijvoorbeeld het ongewenste effect van hernieuwde gaswinning uit het Groningenveld, maar ook de dreigende maatschappelijke perceptie dat 'het in Groningen allemaal wel meevalt'. Die perceptie dient weersproken te worden en in de juiste context te worden geplaatst. De parlementaire enquêtecommissie trok slechts drie jaar geleden harde conclusies. En dat was niet voor niets.

Hoe gaat de regeringscommissaris te werk? [3]

- De RC is benoemd door de minister, maar opereert onafhankelijk. Het bewaken van deze onafhankelijkheid is van belang om geloofwaardig te kunnen opereren in het belang van de inwoners van de regio.
- De RC geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de minister. Formele adviezen van de RC aan de minister worden door de minister aan de Tweede Kamer gezonden (en daarmee openbaar gemaakt).
- De RC neemt geen taken of bevoegdheden over van andere partijen. De NCG en het IMG vallen als dienst respectievelijk ZBO onder de verantwoordelijkheid van de minister. De regionale overheden zijn vanzelfsprekend autonoom. Maatschappelijke partijen en toezichthouders hebben alle hun eigen verantwoordelijkheden en functies. De minister blijft onverminderd politiek verantwoordelijk voor de uitvoering van Nij Begun.
- De RC wordt ondersteund door een compact (eigen) team van medewerkers. De RC zoekt in de uitvoering van zijn werkzaamheden nadrukkelijk de verbinding en samenwerking met medewerkers van de betrokken medeoverheden, uitvoeringsorganisaties, de teams rondom de Sociale en Economische agenda's en de Rijksoverheid.
- De RC neemt deel aan de onderraden, politiek-bestuurlijke overleggen en overleggen met directeuren-generaal waar het Nij Begun betreft.
- De RC vervangt de minister op diens verzoek, indien passend bij de uitvoering van zijn opdracht.
- De RC neemt actief deel aan het maatschappelijke en publieke debat.
- De standplaats van de RC is Groningen. Vanzelfsprekend is hij om de opdracht tot een succes te brengen ook veel in Den Haag en andere delen van Nederland (en Brussel).

---

[3] De functie van regeringscommissaris is uitgewerkt in Aanwijzingen inzake de instelling van de functie van regeringscommissaris